

ČERNOBÍLÁ REVUE

Speciální vydání

Barvy nepotřebujeme, když máme názory

únor 2024

VALENTÝNSKÁ EDICE

ŠMAJCHLKABINET?!

Spekulace se po budově rozlétly poté, co se z úklidového kumbálu, do kterého chvíli předtím vstoupil pan školník, začaly ozývat podivné zvuky („Panebože!“). Dveře se třásly v pantech, ale když se je jeden z pedagogů odvážil otevřít, oddechl si. Paní uklízečku a školníka našel s houbami a ředidlem v rukou - na otevřených dveřích zářilo jasně červené, lihovým fixem nakreslené srdce. A uvnitř - iniciály V+A. Příčina jasná. Na gymnáziu je ve vzduchu kromě ředidla i láska.

KDE SE VZAL SVÁTEK LÁSKY?

Historie Valentýna sahá až do starověkého Říma, konkrétně ke svátku Luperkálie, který se slavil v polovině února. U jeskyně Lupercal na Palatinském pahorku se každoročně scházeli Římané, aby ve jménu hojnosti podivnými způsoby obětovali zvířata. Ta se po zabítí stáhla z kůže, která se nařezala na tenké pásky, s nimiž účastníci šlehalí kolemjdoucí, zejména mladé dívky, aby zůstaly krásné a plodné po celý rok (buďme jediné rádi, že se tato tradice do našich Velikonoc nezachovala).

Název dal svátku všech zamilovaných však teprve svatý Valentýn, z jehož života ovšem těžko cokoli určit, neboť možné adepty na tohoto světce máme v historii hned tři - první z nich byl římský biskup, druhý obyčejný kněz a třetí jistý patricij z Afriky. Výsledná legenda o sv. Valentýnovi je potom jakousi podivnou syntézou životních příběhů těchto tří mužů, doplněnou o nějaký ten zázrak a love story jako z hollywoodského filmu. Pokud však nejste zrovna zatvrzelými příznivci romantiky, nezoufejte. Na programu je totiž i válčení, kamenování zaživa a stínání hlav.

Valentýnská legenda se datuje do roku 268, kdy římský císař Claudius II. s hořkostí zjišťuje, že má na svůj zamýšlený boj s Góty armádu politováníhodného počtu. Rozhodne se udělat to, co politici ve vedoucích pozicích zpravidla dělají nejlépe - totiž obejít zákon. Konkrétně zákon, který stanoví, že ženatí muži nejsou povinni vstoupit do legií. Claudius má jednoduchý, leč účinný způsob prevence: zakáže sňatky (tato zápletkka je s největší pravděpodobností naprostá fabulace, neexistuje žádný dokument, který by platnost tohoto nařízení potvrzoval). Ženy jsou zoufalé, mužům nezbyvá, než se chopit zbraní a situace se zdá bezvýchodnou. A právě v tento moment vstupuje do hry křesťanský kněz Valentýn, který navzdory krutému zákonu tajně oddává mladé páry a pomáhá tak zamezit odvodu (vysvětlení, jak může někoho evidentně ilegální sňatek uchránit před plněním vojenské povinnosti legenda nepodává, necháváme proto odpověď na tuto palčivou otázku čistě na fantazii čtenáře).

Přes veškeré své snahy je však Valentýn záhy prozrazen a vsazen do vězení, kde ho má na starost jistý Asterius,

žalářník, kterého se Valentýn horlivě snaží obrátit na pravou víru. Asteria však Valentýnovy příběhy o zázračném uzdravení brzy omrzí, přivede mu tedy do žaláře svou nevidomou dceru Julii s jízlivou prosbou, aby ji tedy jakožto následovník svého Pána zázračně uzdravil. Valentýn se však nezdá být tímto přáním nikterak zaskočen, přiloží dívce ruku na oči a světe div se, Julii se v tu ránu vrátí zrak. A jak už to tak ve stoprocentně reálných hollywoodských filmech bývá, doslova *na první pohled* se do Valentýna zamiluje. A on do ní. Není však jediná, kdo je Valentýnem na místě okouzlen; její otec se po zázračném uzdravení vmžiku obrátí na víru a nechá se pokřtít s celou svojí rodinou i služebnictvem, což dohromady čítá kolem 44 lidí. A to už stojí za zmínku.

Když se zvěsti o Valentýnově zázraku donesou až císaři Claudiovi, nechá si jej předvolat a přesvědčuje ho, aby konvertoval zpět k polyteismu, což ovšem Valentýn jakožto přesvědčený křesťan rázně odmítá. Není mu tedy pomoci, je podruhé vsazen do žaláře s oznámením, že následujícího dne jej čeká poprava. Valentýn proto neváhá ani vteřinu a 14. února píše své drahé

Julii srdceryvný dopis, v němž se jí vyznává ze své nehynoucí lásky a na jehož konci stojí: Tvůj Valentýn. A hle, historicky první valentýnka je na světě. Ovšem život není hollywoodský film, a život světce-mučedníka teprve ne, na dobrý konec byste v tomto příběhu čekali jen těžko. druhý den je Valentýn nejprve veřejně kamenován, a posléze polomrtvý popraven mečem. Na svou kanonizaci si potom musel počkat až do 4. století, po čemž

se na něj na pár stovek let tak nějak zapomělo. Ani jeho patronát nebyl zrovna záviděníhodný; až do 14. století byl patronem epileptiků a včelařů (souvislost mezi těmito dvěma skupinami opět ponecháváme na úsudku čtenáře). Na paškál si ho vzal teprve anglický spisovatel Geoffrey Chaucer, který přišel s roztomilou básničkou o tom, jak si ptáčky v únoru hledají své partnery, stejně jako lidé. A protože byl ve své době zásadním

udavačem trendů, zájem o valentýnskou legendu a svátek lásky se rychle rozšířil po celém světě. A zůstal s námi dodnes. Takže až za týden budete vybírat dárek pro svoji drahou polovičku, či jen bédovat u regálu v Kauflandu nad nehoráznými cenami čokolád, můžete si vzpomenout na psy stažené z kůže, stínání hlav, epileptiky, včelaře nebo rámcovou kompozici. Romantické, že?

ZAMILOVANÉ RÝMY

Básnická a povídková rubrika je trvale otevřena všem gymnazistům, pro účely tohoto vydání jsme ale vybrali výtvary s tématem lásky. Výběr z ostatních příspěvků bude uveden v únorovém čísle!

Valentýn

Valentýn byl v stromovém ráji,
kde o bolesti stromy mnoho znají.
Tam za rána zlomené duše chodí,
a promlouvají, co je ničí a bolí.

On promlouval k nim o bolesti,
nedávné to minulosti,
o dívce, co miloval,
o činu, jež vykonal.

Oči modré, vlasy hnědé,
tváře její trochu bledé.
Na rtech měla klidný rizz,
o její jawline bych se říz.

Duši měla čistou jako sníh,
zářivou jak dětský smích.
Její srdce z něhy tkané,
nevinné jak dítě malé.

Snažil se ji oslovit,
srdce své tak naplnit.
Sebral svoji odvahu,
ta nestála mu za snahu.

Již v den jeho odmítnutí,
dospívá on k rozhodnutí.
Vydává se na cestu,
najít svoji nevěstu.

Chvějíce se v ranním chladu,
stromy líbaj mlhu v sadu,
a nad hlavou ptáci zpívají,
spanilé duše míhají.

rhaje si srdce z hrudi,
nadechl se naposledy.
Tam kde láska v tichu ztrácí tvář,
zůstává jen prázdná, smutná zář.

V čirých slzách oči zavírá,
ty okamžiky znovu prožívá.
Kde je se svou nevěstou,
a tváří její nebeskou.

Pak bez života, bez pocitů,
leží Valentýn za úsvitu.
Tam kde o své srdce přišel,
zůstal smutek ležet tiše.

Tam

Tam, kde život pramení
mezi stromy hrudníku.
Tam, kde jsme občas lapeni
a hýčkáme si samotu.

Tam plná jsem teď radosti,
co světlo mi tepnami nese.
Tam září sluneční paprsky
jako plamínky světla v lese.

Tam láska kvete plná touhy,
kvete ráno, večer, v noci.
Tam den je nekonečně dlouhý.
Tmy není. Jen Ty a krásný pocit.

Tam svíráš mé paže v objetí,
jemně na tvář mě líbáš.
Tam já stojím plná touhy a dojetí,
a ty do duše se mi díváš.

Tam, v srdci a šedých očích,
zalykám se láskou. Mými city.
Tam, šťastní jak na kolotočích,
jsme my dva. Jsi Ty.

(Ne)klid

Usměje se, poskočí mi srdce,
furt cítím všechn ten smutek a přece,
všechno se tak snadno zapomíná,
když myšlenky zpomalí,
když mluví ona.

CHCEŠ NĚHOMU VYJÁDŘIT SVÉ POCITY, ALE NENACHÁZÍŠ TA SPRÁVNÁ SLOVA?

We've got you...

